

بررسی تجربی مکانیک شکست در مواد مرکب زمینه آلومینیومی حاوی پانزده درصد ذرات کاربید سیلیسیم

محمد رنجبران^{۱,*}محمد تقی نجفی^۲مهدی اعطائی^۳رسول امینی^۴

* نویسنده مسئول: mranjbaran@srtru.edu

چکیده

در این تحقیق چermگی شکست کامپوزیت A356 حاوی پانزده درصد از ذرات کاربید سیلیسیم مورد بررسی قرار گرفته است. کامپوزیتهاي آلومینیم- سیلیسیم به دلیل خواص سایشی و مکانیکی مناسب مورد توجه اند. یکی از نقاط ضعف این کامپوزیتها پائین بودن چermگی شکست آنها نسبت به آلیاژهای آلومینیوم است. برای انجام این تحقیق ابتدا A356 در کوره مقاومتی ذوب و در داخل قالب فلزی ریخته گری شد. سپس کامپوزیت آلومینیم- سیلیسیم به روش ذوب در کوره الکتریکی در حضور گاز خشی و همزدن مذاب جهت جلوگیری از پدیده جدايش ذرات کاربید سیلیسیم و ریخته گری در قالب فلزی تهیه شد. از شمشهای به دست آمده نمونه های سپس آزمون چermگی شکست مطابق با استاندارد ASTM آماده شدند. چermگی نمونه ها اندازه گیری شده و با هم مقایسه شد. در این مقاله برای چermگی شکست، مقدار رشد ترک در اثر بار اعمالی مقایسه شده است. فاکتور چermگی شکست کامپوزیت و آلیاژ اصلی محاسبه شده و با هم مقایسه شده است و نشان داده است که چermگی شکست نمونه های کامپوزیتی کاهش یافته است. همچنین بررسی ریزاساختار نشانگر وجود حفره گازی و ترک است که این موارد عامل کاهش چermگی است.

واژه های کلیدی: مکانیک شکست، چermگی، مواد مرکب.

۱- استادیار، دانشکده مکانیک، دانشگاه شهید رجایی.

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشگاه شهید رجایی.

۳- دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشگاه شهید رجایی.

۴- استادیار، دانشکده مکانیک، دانشگاه صنعتی شیراز.

۱- مقدمه

حجم بالای حفره‌ها و مواد زائد موجود در زمینه است [۱۱-۱۲]. برای به دست آوردن یک کامپوزیت با چقرمگی بالا باید اجزای تشکیل دهنده به درستی انتخاب شوند و فرایند تولید مناسب باشد. ارسنالت و شی چقرمگی شکست کامپوزیت آلیاژ آلومینیوم ۲۰۸۰ حاوی کسر حجمی و اندازه‌های مختلف ذرات را بررسی کرده و نشان دادند که چقرمگی کامپوزیت با افزایش کسر حجمی ذرات کاهش می‌یابد [۱۳]. آنها تأثیر اندازه ذره بر چقرمگی کامپوزیت آلومینیوم ۲۰۸۰ تقویت شده با ذرات اکسید آلومینیوم را در دو کسر حجمی ۱۰ و ۲۰ درصد و اندازه ذره ۵ تا ۵۰ میکرومتر مطالعه کردند. فرضیه آنها در مورد ذرات با اندازه بزرگتر از ۱۵ میکرومتر آن است که شکست ذرات سبب رشد ناپایدار ترک و کاهش شدید چقرمگی ترک می‌شود و در ذرات با قطر کمتر، جدا شدگی فصل مشترک ذره از زمینه رخ می‌دهد. از آنجایی که وجود میکروترکهای ریز در نقاط مختلف ماده و از جمله نزدیک فصل مشترک، منشاء خرابی و شکست در این کامپوزیتها است در این مطالعه برای بررسی شکست، ترک مصنوعی در قطعه ایجاد و شکست بررسی شد.

در مقاله حاضر پارامتر COD^۱ برای اولین بار برای بررسی چقرمگی شکست در کامپوزیتهای آلومینیوم-سیلیسیم در نظر گرفته شده است و با محاسبه (K_{Ic}) یا فاکتور شکست چقرمگی شکست کامپوزیت با آلیاژ اصلی مقایسه شده است. مطالعه چقرمگی شکست کامپوزیت A۳۵۶ این امکان را به وجود می‌آورد تا از این کامپوزیت در محلهایی که توانایی تحمل بار دارند استفاده شود و ضمن بررسی عوامل کاهش چقرمگی شکست بتوان در تحقیقات آینده این نقایص را بطرف کرد.

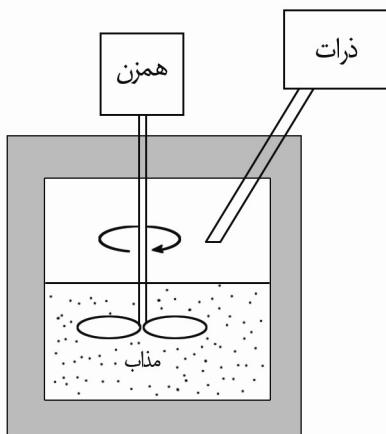
۲- مواد خام و اقدامات اولیه

موادی که در این تحقیق مورد استفاده قرار گرفت آلیاژ آلومینیوم A۳۵۶ به عنوان زمینه که از شرکت میرال

امروزه خواص مکانیکی و فیزیکی مطلوب همراه با سبکی وزن مورد توجه محققین و مصرف کنندگان قطعات مهندسی قرار دارد. در این خصوص کامپوزیتهای زمینه فلزی که فاز زمینه از آلیاژهای آلومینیوم تهیه می‌شوند می‌توانند چنین مزایایی را به خوبی ارائه کنند. کاربید سیلیسیم بهدلیل ضربه انبساط حرارتی کم، دارای بودن ویژگی ترشوندگی مناسب با برخی از آلیاژهای آلومینیوم و ارزان قیمت بودن به عنوان یکی از تقویت کننده‌های عمده در تولید کامپوزیتهای زمینه فلزی مورد توجه قرار گرفته است. کامپوزیتهای آلومینیوم-سیلیسیم دارای خواص مطلوبی از جمله استحکام، سفتی، سختی و مقاومت به سایش عالی هستند. البته این خواص در ازای کاهش انعطاف‌پذیری و چقرمگی شکست حاصل می‌شود [۱-۵]. مکانیک شکست بر این فرضیه بنیان نهاده شده که تمام مواد دارای نقص‌های شبه ترک هستند که این نقص‌ها هسته اولیه آغاز شکست در قطعه است. هدف اصلی مکانیک شکست مطالعه ظرفیت تحمل نیرو در محل ترک است. برای سنجش توانایی جسمی که به طور کامل سالم نیست و دارای ترک و میکرو ترک است از آزمایش چقرمگی شکست (K_{Ic}) استفاده می‌شود. چقرمگی شکست به رفتار مکانیکی مواد مانند ترک و عیوب ریز موجود در سطح و در داخل قطعه بستگی دارد و این آزمایش می‌تواند مبنایی برای قطعات صنعتی قرار گیرد تا از این قطعات در مکانهایی که احتمال شکست و ایجاد خسارت وجود دارد استفاده نشود [۶]. اندازه‌گیری چقرمگی شکست در انواع کامپوزیتهای زمینه فلزی گام مهمی در فرایند تولید محصولات قابل است. همچنین این پارامتر معیاری برای تحلیل عملکرد کامپوزیتها است. اندازه‌گیری چقرمگی شکست (K_{Ic}) موقعی معتبر است که اندازه نوک ترک در مقایسه با ابعاد نمونه و اندازه ترک کوچک باشد و سرعت اعمال نیروی کشش در حد بسیار پایین انتخاب شود [۷-۱۰].

پیچیدگی ساختمان میکروسکوپی کامپوزیتهای زمینه فلزی تشخیص رفتار مکانیکی و پایین بودن چقرمگی شکست را با مشکل رو به رو کرده است. پیچیدگی میکروسکوپی به خاطر

نیست زیرا به علت عدم ترشوندگی مناسب ذرات و تفاوت چگالی آن با آلیاژ زمینه امکان ته نشینی ذرات وجود دارد. لذا برای اختلاط بهتر آلومینیم و ذرات از یک همزن که سطح آن با مواد دیرگذار پوشش داده شده بود استفاده شد. این شرایط به مدت سه ساعت ادامه داشت. سپس درجه حرارت کوره به منظور بالا بردن سیالیت کامپوزیت تا ۷۲۰ درجه سانتیگراد افزایش یافت. هم زدن مذاب تا قبل از ریخته گری کامپوزیت ادامه داشت. شماتیک این روش در شکل (۱) نشان داده شده است.

شکل (۱) همزدن کامپوزیت مذاب به منظور کاهش ته نشینی ذرات تقویت کننده.

پس از آن کامپوزیت آماده در داخل قالب فلزی که تا دمای ۱۰۰ درجه سانتیگراد گرم شده بود ریخته گری شد. استفاده از قالب فلزی سرعت سرد کردن کامپوزیت را افزایش می دهد و در هنگام انجماد باعث توزیع بهتر ذرات کاریید سیلیسیم می شود [۱۷ و ۱۸]. برای جلوگیری از ورود گاز محیط و هیدروژن به داخل مذاب در کلیه مراحل آزمایش، محیط کوره به وسیله گاز خنثی پوشش داده شد. با استفاده از گاز خنثی شرایط برای ورود گازهای محیط به داخل مذاب مشکل می شود ولی نمی توان از ورود آن به داخل کامپوزیت به طور کامل جلوگیری کرد. این گازها هنگام وارد کردن همزن به داخل مذاب، همراه ذرات تقویت کننده وارد کامپوزیت

تهیه شد. آلیاژ A356 یکی از مهمترین آلیاژهای مهندسی خانواده آلومینیوم است که دارای خواصی مانند قابلیت ریخته گری خوب، خواص مکانیکی بالا، ویسکوزیته پایین و مقاومت به خوردگی است. ترکیب شیمیایی این آلومینیوم در جدول (۱) ارائه شده است.

جدول (۱) ترکیب شیمیایی آلیاژ آلومینیم A356 مورد استفاده در مقاله حاضر.

Si	Fe	Mg	Cu	Ni	Zn	Al
۷/۲۴	۰/۴۹	۰/۳۲	۰/۱۳	۰/۰۳	۰/۰۴	Bal

از کاریید سیلیسیم به عنوان ذرات تقویت کننده در ساخت کامپوزیت استفاده شد. متوسط اندازه ذرات تقویت کننده در این تحقیق حدود ۷۰ میکرومتر است. قبل از اقدام برای تولید کامپوزیت به منظور ترشوندگی بهتر ذرات توسط آلومینیوم، این ذرات در داخل کوره تا دمای ۱۱۰ درجه سانتیگراد به مدت یک ساعت حرارت داده شدند. این کار باعث ایجاد یک لایه اکسیدی بر سطح ذرات و ترشوندگی بهتر توسط آلومینیوم می شود [۱۵-۱۴].

۳- روش تهیه نمونه های آزمایش

یکی از روش های تولید کامپوزیتهای آلومینیوم سیلیسیم روش اختلاط مستقیم ذرات تقویت کننده در مذاب آلومینیوم است. در این روش ابتدا آلومینیوم در کوره ذوب می شود. سپس ذرات تقویت کننده با آن ترکیب و در قالب ریخته گری می شود. روش ریخته گری روش مناسب تری برای تولید قطعات مهندسی است زیرا در این روش ظرفیت تولید بالاست و محدودیتی در شکل و اندازه قطعه وجود ندارد [۱۶]. برای تولید کامپوزیت در ابتدا آلیاژ A356 در داخل کوره الکتریکی در دمای ۵۳۰ درجه سانتیگراد به حالت نیمه جامد در آمد. سپس ذرات تقویت کننده که قبلاً اکسید شده بودند به آلومینیوم نیمه جامد افزوده شد. توزیع ذرات تقویت کننده در روش ریخته گری مناسب

حداکثر تنش ایجاد شده در رأس ترک بزرگتر از تنش خارجی است و تنش بحرانی نامیده می‌شود. اعمال نیرو تا شکستن نمونه‌ها ادامه پیدا کرد. جدول (۲) حداکثر نیروی لازم برای شکست نمونه‌های کامپوزیت و جدول (۳) حداکثر نیروی لازم برای شکست نمونه‌های A356 را نشان می‌دهد.

جدول (۲) مقایسه مقدار نیروی کشش لازم برای شکست نمونه‌های کامپوزیت.

شماره نمونه	حداکثر نیروی لازم برای شکست (نیوتن)
۱۵۷۰/۸	۱
۱۵۲۱/۳	۲
۱۴۲۳/۴	۳

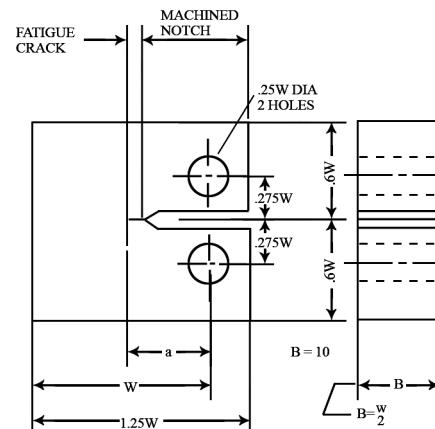
جدول (۳) مقایسه مقدار نیروی کشش لازم جهت شکست نمونه‌های A356

شماره نمونه	حداکثر نیروی لازم برای شکست (نیوتن)
۳۲۳۵	۱
۲۹۴۵/۸	۲
۲۵۳۹/۹	۳

۵- مطالعات ریزساختاری

نمونه‌های مورد استفاده در این مطالعه با تکنیک‌های معمولی متالوگرافی آماده‌سازی شده و از یک ارده برای بریدن نمونه‌ها و همچنین از کاغذ سمباده با درجه‌های متفاوت به منظور پرداخت سطح نمونه‌ها استفاده شد. به علت مقاومت به سایش بالای نمونه‌های کامپوزیتی از خمیر الماسه برای پرداخت نهایی سطح نمونه‌ها استفاده شد. از سطح نمونه‌های پرداخت شده و سطوح شکست توسط میکروسکوپ نوری و میکروسکوپ الکترونی رویشی (SEM)^۱ تصویربرداری شد. تصاویر گرفته شده از میکروسکوپ نوری نشان دهنده توزیع نسبتاً یکنواخت ذرات تقویت کننده در داخل زمینه است. شکل (۳) نحوه توزیع ذرات در داخل زمینه را نشان می‌دهد. اکثر ذرات به صورت چند ضلعی و دارای گوش‌های تیز هستند.

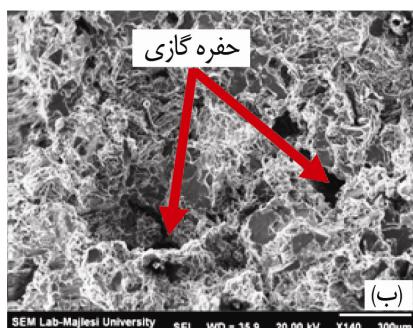
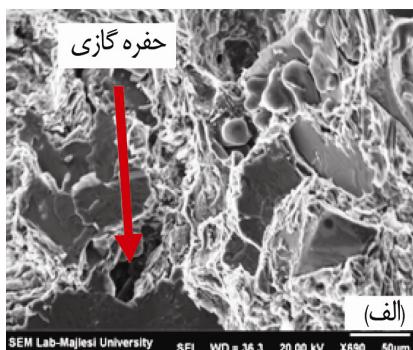
می‌شوند. به منظور مقایسه چermگی کامپوزیت با آلیاژ اصلی نمونه‌هایی از جنس کامپوزیت و A356 به روش ذوب در کوره مقاومتی و ریخته گری در قالب فلزی آماده شد. پس از سرد شدن قالبها کامپوزیتهای ریخته گری شده و نمونه‌های آلومینیومی از قالب خارج و مانند شکل (۲) مطابق با اندازه‌های توصیه شده توسط ASTM [۱۹] توسط دستگاه وايرکات برای تست چermگی شکست آماده شد. این آزمایش در کتاب سالا نه ASTM تحت عنوان روش آزمایش استاندارد برای اندازه‌گیری چermگی شکست مواد فلزی با کد E ۳۹۹-۸۳ ارائه شده است. شکل (۲) اندازه و شکل نمونه‌های آزمایش مطابق استاندارد ASTM را نشان می‌دهد.

شکل (۲) اندازه و شکل نمونه‌های آزمایش مطابق استاندارد ASTM.

۶- قست کشش

از بین نمونه‌های آماده شده سه نمونه کامپوزیتی و سه نمونه A356 انتخاب شد. نمونه‌ها در دستگاه کشش قرار گرفت. نمونه‌ها باید به گونه‌ای در دستگاه کشش قرار گیرد که ترک ایجاد شده به صورت عمود بر امداد کشش باشد. سرعت بارگذاری بسیار پایین انتخاب شد (حدود ۱۰ کیلوگرم بر ثانیه). کلیه مراحل آزمایش در درجه حرارت محیط انجام پذیرفت. با شروع کشش، تنش در اطراف ترک به صورت پیچیده‌ای توزیع می‌شود.

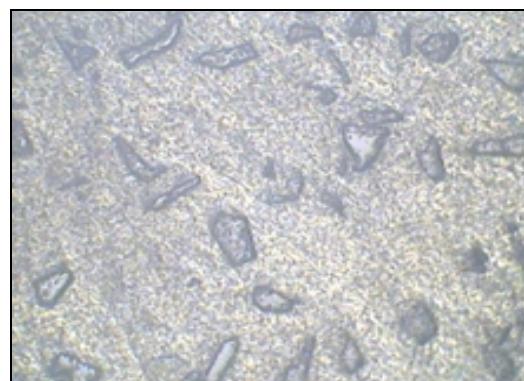

شکل (۴) حفره‌های گازی در سطح شکست.

از دیگر عوامل شکست می‌توان به حفره‌های انقباضی داخل زمینه در هنگام انجام اشاره کرد. آلمینیوم در حالت مذاب انبساط زیادی پیدا می‌کند. به طوری که وزن مخصوص آن از $2/69$ در درجه حرارت محیط به $2/38$ در حالت مذاب تقلیل می‌یابد. از این رو انقباض حجمی آن حدود ده درصد است و با توجه به این که کامپوزیت تولیدی در قالب فلزی ریخته‌گری می‌شود، نمی‌توان به انقباض جهت داد. لذا وجود انقباضات پراکنده در وسط نمونه اجتناب ناپذیر است. این حفره‌ها اغلب حجم‌های بزرگتری نسبت به حفره‌های گازی دارند. این موضوع در شکل (۵) قابل مشاهده است.

شکل (۵) حفره‌های انقباض در سطح شکست.

شکل (۳) نحوه توزیع ذرات کاربید سیلیسیم در داخل کامپوزیت.

در اینجا با دو مسئله مواجه هستیم:

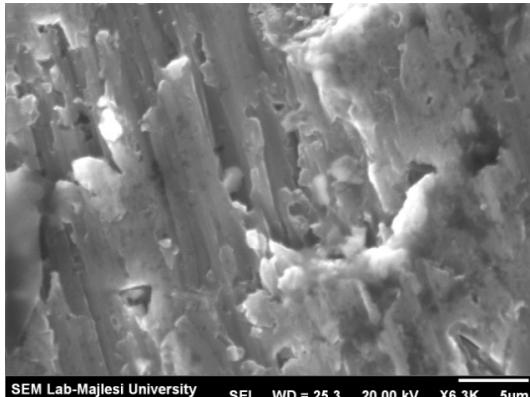
- عوامل ایجاد شبه ترک و میکروترکها که منشاء شکست می‌باشند.
- عوامل اشعه شبیه ترکها.

حفره‌ها و حباب‌های گازی نقش بسیار زیادی در شکل گیری شبیه ترکها دارند. ذرات تقویت کننده به عنوان مراکز جوانه زنی برای حباب‌های گازی عمل کرده و درصد این حباب‌ها را افزایش می‌دهند. تشکیل حفره‌ها می‌تواند تحت تأثیر شکل ذرات کاهش یابد.

به علت تفاوت در سیالیت زمینه و تقویت کننده، هنگام محلوط کردن در فصل مشترک تخلخل ایجاد می‌شود. این تخلخل‌ها به دلیل کاهش فشار داخلی باعث جذب گازهای موجود در زمینه و تجمع حفره‌ها در اطراف ذرات تقویت کننده می‌شود.

البته همانطور که قبل این بیان شد در روش ریخته گری نمی‌توان به طور کامل از ورود گازهای مضر به داخل زمینه جلوگیری کرد. این موضوع در شکل (۴) به وضوح نشان داده شده است. مطابق شکل، حفره‌ها در اطراف ذرات تشکیل شده‌اند. بخشی از این حباب‌ها در هنگام تهیه مذاب و در شرایط نامناسب ریخته گری تشکیل می‌شود همچنین این ذرات باعث افزایش گرانزوی و در نتیجه جلوگیری از خروج موثر حباب‌های گازی می‌شود.

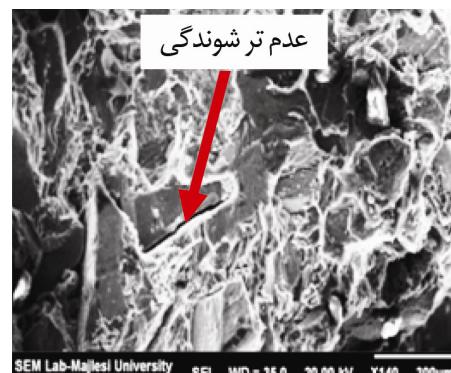
با تصویربرداری میکروسکوپی از سطح نمونه در بعضی از مناطق یک سری شیارهای موازی بسیار ریز مشاهده شد. در محل این شیارها تراکم ذرات تقویت کننده بیشتر است و بیانگر آن است که شکست در این مناطق زودتر اتفاق افتاده و این خود عامل کاهش چقرمگی است. وجود شیار همراه با تجمع ذرات را می‌توان در شکل (۸) مشاهده نمود.

شکل (۸) شیارهای زیرسطح نمونه.

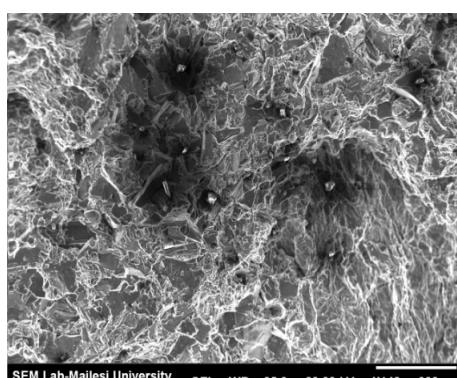
همان طور که از تصاویر میکروسکوپی مشاهده می‌شود فصل مشترک ذرات و زمینه از نوع غیرهم سیما و انرژی در این مناطق بسیار بالاست. مناطق پرانرژی مکانهای مناسبی برای نفوذ جاهای خالی است. به هم پیوستن این جاهای خالی به یکدیگر عامل ایجاد ترک است [۲۰]. البته به هم پیوستن حفره‌ها مستلزم زمان است. همچنین در فصل مشترک به خاطر تفاوت در ضربه انبساط حرارتی تنش ایجاد می‌شود که چون انرژی آزاد کل سیستم تمایل به کاهش دارد این تنش باید از بین برود [۲۰]. از بین رفتن این تنش از طریق ایجاد نابجایی، حرکت مرز دانه، ایجاد ترک واشاعه ترک انجام می‌شود. در مناطقی که به خاطر پیوند مکانیکی استحکام بالا باشد، شکست در داخل دانه صورت می‌گیرد. شکست داخل دانه به خاطر کاهش قدرت همبستگی ذرات دانه است که آن هم به خاطر کاهش قدرت پیوند فلزی است.

در صورتی که تر شوندگی ذرات تقویت کننده به خوبی توسط زمینه آلومینیومی صورت نگرفته باشد در فصل مشترک شبه ترک ایجاد می‌شود. این عامل باعث کاهش قدرت پیوند در فصل مشترک می‌شود. تر شوندگی به عنوان قابلیت پخش شدن یک مایع بر روی یک سطح جامد تعریف می‌شود و می‌تواند شرط لازم برای پیوند محکم بین ذرات تقویت کننده و زمینه باشد که در ساخت کامپوزیتهاز زمینه فلزی پارامتری مهم محسوب می‌شود. می‌توان با تغییر ترکیب مذاب زمینه که باعث تغییر در انرژی سطحی می‌شود زاویه تماس را اصلاح کرد. در شکل (۶) می‌توان عدم پیوند مناسب در فصل مشترک را مشاهده کرد.

شکل (۶) عدم تر شوندگی مناسب ذرات توسط آلومینیم در سطح شکست.

ناخالصیهای موجود در زمینه که قبلاً در آلیاژ پایه وجود داشته است و یا در هنگام تهیه کامپوزیت وارد دوغاب کامپوزیتی شده است، می‌تواند از دیگر عوامل ایجاد شبه ترکها باشد که این موضوع در شکل (۷) قابل مشاهده است.

شکل (۷) حضور ناخالصی در زمینه سطح شکست.

تش بحرانی برای شکست (۵) A ۳۵۶ و کامپوزیت را نشان می‌دهد.

جدول (۴) نتایج حاصل از آزمایش چermگی شکست A۳۵۶

K_{Ic} $Kis \sqrt{in}$	K_{Ic} MPa \sqrt{m}	σ_c MPa	
۲۸/۹۶	۴۱/۳۰	۲۹/۴	نمونه ۱
۲۶/۳۳	۳۷/۵۵	۲۶/۷۸	نمونه ۲
۲۲/۷۱	۲۳/۳۸	۲۳/۰۹	نمونه ۳

جدول (۵) نتایج حاصل از آزمایش چermگی شکست کامپوزیت.

K_{Ic} $Kis \sqrt{in}$	K_{Ic} MPa \sqrt{m}	σ_c MPa	
۱۴/۰۴	۲۰/۰۲	۱۴/۲۸	نمونه ۱
۱۳/۶۰	۱۴/۴۰	۱۳/۸۳	نمونه ۲
۱۲/۷۲	۱۵/۱۵	۱۲/۹۴	نمونه ۳

همان طور که ملاحظه می‌شود چermگی شکست کامپوزیتها نسبت به نمونه A ۳۵۶ کاهش یافته است. عوامل مؤثر بر کاهش چermگی شکست کامپوزیتها نسبت به آلیاژ معمولی را می‌توان به صورت زیر برشمرد:

۱- وجود ذرات کاربید سیلیسیم که تأثیرات زیر را به همراه دارد، (الف) به عنوان مراکز جوانه زنی برای جابهای گازی عمل می‌کند، (ب) باعث افزایش گرانزوی و جلوگیری از خروج جابهای گازی می‌شود، (ج) لایه هوای چسیده به ذرات عاملی برای تخلخل محاسبه می‌شود.

۲- کسر حجمی ذرات: با افزایش کسر حجمی ذرات، تنش‌های موجود در فصل مشترک افزایش می‌یابد و با افزایش تنش حجم ترکهای موجود در کامپوزیت بیشتر می‌شود.

۳- توزیع ذرات: عدم توزیع یکنواخت ذرات و تجمع ذرات تقویت کننده دو اثر مهم بر روی چermگی شکست دارد. (الف) طول پیوستگی و یکنواختی زمینه را به طور موضوعی کاهش می‌دهد. (ب) اندازه ریزترک‌ها را افزایش می‌دهد که هر دو اثر چermگی شکست را کاهش خواهند داد. همچنین در

حضور ترکیبات بین فلزی ترد و شکننده در فصل مشترک، به دلیل جلوگیری از انتقال بار از زمینه به تقویت کننده، اغلب موجب افت خواص مکانیکی کامپوزیت تولیدی می‌شود. از طرفی واکنش شیمیایی میان زمینه و تقویت کننده در فصل مشترک می‌تواند موجب اتصال بهتر ذرات تقویت کننده به زمینه شود. بنابراین ضخامت و ماهیت محصول واکنش در فصل مشترک زمینه و تقویت کننده در ساخت کامپوزیتهای زمینه فلزی حائز اهمیت است [۲۱]. بررسی ماکروسکوپی کامپوزیت نشان دهنده ناهمواری زیاد در سطح شکست است. این مشاهده بیانگر آن است که ترک هنگام رشد وقتی به ذرات تقویت کننده و یا فازهای سخت موجود در کامپوزیت برخورد می‌کند تغییر مسیر داده و ذره را دور می‌زند. تعداد زیادی از شبه ترکها توسط عواملی که به آن اشاره شد از زمان شروع انجام دتا رسیدن کامپوزیت به درجه حرارت محیط (بخشی در پایان انجامداد، و بخشی در هنگام استفاده از کامپوزیت در اثر تنش وارد شده به کامپوزیت) باعث کاهش چermگی شکست می‌شوند.

۶- نتایج، بحث و پیشنهاد

پس از انجام آزمون کشش بر روی نمونه‌ها مقدار (۵) (تنش بحرانی) از آزمایش استخراج شد. با توجه به معادلات (۱) و (۲) مقدار K_{IC} برای نمونه‌های A ۳۵۶ و نمونه کامپوزیتی مطابق جداول (۲) و (۳) بدست آمد.

$$F(a/w)$$

$$= \frac{(2 + \frac{a}{w})([.866 + 4/64(\frac{a}{w})] - 13/32(\frac{a}{w})^2 + 14/72(\frac{a}{w})^3 - 5/6(\frac{a}{w})^4)}{(1 - \frac{a}{w})^{2/2}}$$

$$K_{IC} = \sigma_c \sqrt{\pi a} f(\frac{a}{w}) \quad (2)$$

این معادلات طبق استاندارد ASTM با شماره E۳۹۹-۸۳ برای اندازه گیری چermگی شکست بیان شده است [۱۹]. جداول (۴) و (۵) به ترتیب نتایج حاصل از آزمایش چermگی شکست (K_{IC}) و

مراجع

- [1] Cacen U., Onel k., Failure Criteria in Fibr Reinforced - Polymer Composites, *journal Composite Science and Technology*, Volume. 62, 2002, pp.275-283
- [2] Wang M.T, Song .H, Liu. Ch. M., Corrosionof Al/SiC Metal Matrix Composites, *Journal Materials in technologe*, Volume. 22,2006, pp.350-359
- [3] Subrata Kumar Ghosh, Partha Saha, Crack and wear behavior of SiC particulate reinforced aluminium based metal matrix composite fabricated by direct metal laser sintering Aproce, *Journal of Materials and Design*, Volume .32, 2011, pp.139 –145.
- [4] Shabastari S., Shahri F., Influence of modification, solidification conditions and heat treatment on the microstructure and mechanical properties of A356 aluminum alloy, *Journal of material Science*, Volume. 39,2004, pp. 2023-2032.
- [5] Agarwala V., Satyana.K.G., Gaewala. R.C Agaewala, Studies on the development of aluminium alloy Mild steel reinforced composite, *Jjournal of material Science*, 1999, pp.210-218.
- [6] Kim Nelson. P., Victor C. Li., Kamada. T, Fracture Toughness of Microfibe Reinforced Cement Composites, *Jorunal of material in civilEngineering* , vol .17 , 2002, pp. 391-400.
- [7] Juan N. , A Review of Fracture Toughness, Pittsburg State University, August 9, 2006.
- [8] Lord J. , Fracture Toughness estMethods for MMC, *MMC-Assess Thematic Network*, Volume .10 , 2007, pp.1-16.
- [9] Hui Z., Zhong Z. ,Jing Li .,Yang K., Temperature dependence of crack initiation fractureToughness of various nanoparticles filled polyamide 66, *Journal of Polymer*, Vol 47, 2006, pp. 679-68.
- [10] Vazquez Villar. M. , Romero-Romo, A. Altamira- Torres and Rocha-Rangel, Microstructureevolution and fracture toughness of Al2O3/Ti composites, *Journal of Ceramic Processing Research*,Vol. 9,2008, pp. 330-333.

صورت عدم توزيع ذرات تقويت كننده در محلهای تجمع، احتمال ایجاد خفره که جوانه اولیه ترک هستند افزایش یافته و در آن مناطق پیوند به مقدار زیادی کاهش می یابد. هنده ذرات می تواند نقش مهمی در افزایش چقرمگی ایفا کند. ذراتی که دارای گوشه های تیز هستند در صورتی که پیوند محکمی در فصل مشترک با آلیاژ آلومینیوم برقرار نکرده باشند شبیه تر کی که ایجاد می کنند دارای گوشه تیز است که تمکر کرنش در گوشه های تیز به مراتب بیشتر از سطوح گرد است. همانطور که اشاره شد خفره های میکروسکوپی، مناطق بالقوه تشکیل میکروترکها و نهایتاً ترک هستند که باید حتی الامکان این مناطق کاهش یابد. اقدامات ذیل می تواند میزان خفره ها و میکروترکها را کاهش دهد:

- ۱- افزایش سرعت انجماد به منظور توزيع یکنواخت ذرات و جلوگیری از خوشه ای شدن ذرات تقويت کننده.
- ۲- استفاده از یک پوشش مناسب بر روی ذرات کاربید سیلیسیم به منظور افزایش ترشوندگی ذرات توسط آلومینیوم.
- ۳- افزایش فشار راهگاه در هنگام باربری برای خروج جبابها و کاهش مناطق مستعد ایجاد ترک.
- ۴- تهیه و ساخت قطعات کامپوزیتی در روش ریخته گری اسکوئیز کست!
- ۵- لایه برداری و صیقلی کردن سطوح قطعات ساخته شده.
- ۶- استفاده از فیلترهای مناسب برای جلوگیری از ورود آخالهای به داخل قطعه.
- ۷- استفاده از ذرات تقويت کنندهای که گرد هستند و یا گوشه های تیز در آنها کمتر است.

فهرست علامت

$f(a/w)$	فاکتور شکل
K_{Ic}	چقرمگی شکست
σ_c	تنش بحرانی

- [21] Oveisi E., Akhlaghi F., Effect of Holding Time and Temperature for Hypereutectic Alloy on the Segregation of Primary Si particles in producing a Functionally Graded Material, *Journal Foundrymens Society*, 2009, pp.50-56.
- [11] Department of Applied Mechanics, Overview of the Experimental Investigations of the Fracture Toughness in Composite, Budapest University of Technology, Budapest, Hungary, 2005.
- [12] Rittle. D, Rosakis A.J, Dynamic fracture of beryllium-bearing bulk metallic glass systems, *journal of Engineering Fracture Mechanics*, vol .72, 2005, pp .1905-1910
- [13] Arsenault R., Shi N., Dislocation Generation Due to Differences Between the coefficient of Thermal Expansion, *Material science and Engineering*, vol .81, 1986,pp.175-198.
- [14] Naoki N., Kyosuke N., Enhancement of strength of Sic by heat-treatment in air ,*Journal of ceramic processing*, vol.10, 2009, pp.319-32.
- [15] [15] باغچه سرازاده. محمد، بهار وندی. حمیدرضا، تولید کامپوزیت زمینه Al با فاز تقویت کننده ZrO₂ توسط روش اختلاط مستقیم و بررسی ریز ساختار آن ، مجله فنی مهندسی دانشگاه آزاد اسلامی مشهد، دوره دوم، شماره اول، پاییز ۱۳۸۷ صص ۱۹-۱۳
- [16] Valdez S, Campillo B, Perez R, Martinez L, Garcia A. Synthesis, microstructural characterization of Al-Mg alloy-SiC particle composite., *Journal of Mater Lett*, Volume.29, 2008, pp. 2623-2635.
- [17] Labib.A, Liu.H , F.H.samuel, mechanical properties and fractography of two Al-Si-10 vol.% SiC particle composite castings, *Materials science and Engineering*, Vol.160,1993, pp.81-90
- [18] Amirkhanlou S., Rezaei M., Niroumand B., Toroghinejad M., High-strength highly-uniform composites produced by compocasting and cold rolling processes, *Materials and Design*, Vol.32, 2011, pp. 2085-2090
- [19] Annual Book of ASTM Standard, Metals test Methods and Analytical procedures, ASTM Publications, Philadelphi, 1987,pp.522-525.
- [20] chavala.n,Metal matrix composite, 2006, pp.137-160.